Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Rafael Ollokiegi Yeregi

Lasarte-Oria, Gipuzkoa (1937)

Aurkibidea

Biografia

Toursen jaio zen Rafael, aita errepublikarra izateagatik ihes egin baitzuten gurasoek Frantziara. Ama, Valentina Yeregi, Lasartekoa zuen, Larrekoetxe baserrikoa. Aita hernaniarra zuen. Frantzian jaio, baina 3 urterekin Lasartera ekarri zuen amak, Larrekoetxera. Bertan hiru urte eman, eta Buenos Aires auzora joan ziren bizitzera, baserritik hurbil. Aita besamotz gelditu zen gerran, eta bai amak eta bai Rafaelek Michelin lantegian egin zuten lan. 43 urterekin kalera jaitsi zen bizitzera.

Zintak

LAS-016

- **Proiektua**: Lasarte-Oriako Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Lizeaga, Irati
- **Data**: 2019-07-11
- **Iraupena**: 110 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Toursen jaiotako lasartearra

- **Erref**: LAS-016/002
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:01:12. **Bukatu**: 00:02:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Gerraren eraginez gurasoak Frantziara joan ziren ihesi. Horretarako, hara iritsi baino lehen, Bizkaia aldera joan ziren. Ama abiatu zen Frantziara lehenengo.

2. Aita atxilotu eta ama Frantziara

- **Erref**: LAS-016/004
- **Iraupena**: 0:01:04. **Hasi**: 00:03:10. **Bukatu**: 00:04:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Bizkaia aldera joan ziren guraso biak ihes egiteko asmoz. Aita atxilotu eta Biarritzera eraman zuten. Amak, ordea, ihes egitea lortu zuen, hasiera batean Bretainiara, Toursera ondoren. Bertan jaio zen Rafael.

3. Aita gerran besamotz

- **Erref**: LAS-016/005
- **Iraupena**: 0:03:22. **Hasi**: 00:04:14. **Bukatu**: 00:07:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita gerran besamotza gelditu zen, begia ere galdu zuen. Mirandan preso egon zen hiru hilabetez. Madrilera eraman zuten gero trenez. Erbestetik Lasartera itzulitakoan ez zion inork lanik ematen, desgaitasunagatik eta haren ideia politikoengatik. Osaba pelotariak kontaktu onak zituen eta hari esker irten zen kartzelatik.

4. Eskolara bidean Sacamantecasen beldur

- **Erref**: LAS-016/011
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:12:08. **Bukatu**: 00:14:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Lau urterekin eskolara joaten hasi zen Rafael, Lasartera. Kilometro bat zegoen eskolatik baserrira, eta Sacamantecasen beldur ibiltzen zen bidean. Gizon bat bazen Errekalden ilea mozten aritzen zena, erraminta kutxarekin, hura Sakamantecas zelakoan belar metan sartu eta han egon zen gurasoak siestatik esnatu ziren arte.

5. 4 urterekin eskolan hasi

- **Erref**: LAS-016/013
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:14:59. **Bukatu**: 00:16:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eskolan dena erdaraz egiten zuten, baina baserritarren artean euskaraz egiten zuten. Eskola txikian bukatu eta nazionaletara joaten hasi zenean, eskolan sartu bezain laster 'Cara al Sol' abesten zuten. Maistra nafarra zen. Nazionaletan neskak eta mutilak banatu zituzten.

6. Umetan jolasak asmatu behar

- **Erref**: LAS-016/014
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:16:39. **Bukatu**: 00:17:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak. Trapuz egindako baloiak, "al hinque", kaniketan...

7. Kalean ez zen euskararik egiten

- **Erref**: LAS-016/015
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:17:30. **Bukatu**: 00:18:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Umetan lagunekin euskaraz egiten zuen. Ezberdintasun handia zegoen kalearen eta auzoen artean, kalean ez baitzen euskararik entzuten.

8. Aitona borroka librean aritzen zen

- **Erref**: LAS-016/018
- **Iraupena**: 0:02:56. **Hasi**: 00:20:00. **Bukatu**: 00:22:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ekonomia eta industria » Kanpora lanera
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
8 urterekin ama hil zitzaion aitari. Aitona borroka librean sartu zen Ameriketan. Kuban ere egon zen, eta haren aurkariak euskaraz erantzun zionean zur eta lur gelditu zen.

9. Tourseko oroitzapenak

- **Erref**: LAS-016/020
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:23:51. **Bukatu**: 00:25:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Hiru urterekin Toursetik alde egin zuen Rafaelek, baina gogoan du haren adin antzekoa zuen beste mutiko bat zela. Hizkuntzaren mugak erbestean.

10. Elbarri izanagatik, otartekoa jaso

- **Erref**: LAS-016/021
- **Iraupena**: 0:02:58. **Hasi**: 00:25:36. **Bukatu**: 00:28:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Senide bat bazuten Frantzian, eta harengana joan ziren hasieran, baina jende gehiegi zegoela eta, Biarritzera joa ziren, ama neskame. Toursera joan ziren gero, errentan. Rafaelen amak bularreko esnea galdu zuen han pasatako goseagatik. Aitari elbarria izateagatik ematen zioten otartekoa amak jaten zuen.

11. Toursetik Hego Euskal Herrira

- **Erref**: LAS-016/022
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:28:34. **Bukatu**: 00:29:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Toursetik Donibane lohitzunera joan zen familia, eta aitak abal bat lortu zuen, Hego Euskal Herrira itzultzeko.

12. Frantzian hainbat euskaldun

- **Erref**: LAS-016/024
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:31:31. **Bukatu**: 00:32:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Frantziara ihesi joan zen jende mordoa. Familia bizi zen herrian Oiartzun eta Lezo aldeko euskadunak ere bazeuden. Gau osoa pasa zuten ihes egiteko itsasontzian sartu nahian. Gerran osaba hil zitzaion, Rafael izenekoa, haren omenez jarri zioten izena.

13. Amonak begiz jota zuen

- **Erref**: LAS-016/026
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 00:32:42. **Bukatu**: 00:34:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Amonak ez zuen Rafael gustuko, haren osaba Rafaelen izena baitzuen berak. Mezetara joan eta traperiatik pasa zen behin amonarekin, alpargatak probatzera. Alpargata berriak zituela eta etxera poz-pozik iritsi, eta alpargatak lehengusuari eman zizkion amonak.

14. Lau katu ziren herrian

- **Erref**: LAS-016/029
- **Iraupena**: 0:02:43. **Hasi**: 00:35:47. **Bukatu**: 00:38:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:
Lasarte nondik nora zen lehen. Oria eta Lasarte batuta 1200 bat biztanle ziren. Komentuak terreno asko zituen, hara joaten zirenek dotea eman behar baitzuten.

15. Ezohiko Jaunartzea

- **Erref**: LAS-016/031
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:38:50. **Bukatu**: 00:40:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Jaunartze txikia 7 urterekin egiten zen, eta handia 12rekin. Rafaelek, ordea, igande arrunt batean egin zuen, beste 8 lagunekin batera.

16. Oria eta Lasarte, arrunt desberdinak

- **Erref**: LAS-016/033
- **Iraupena**: 0:01:58. **Hasi**: 00:41:38. **Bukatu**: 00:43:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Politika » Jarrera politikoak » Komunistak
- Euskara » Euskararen egoera
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Oso desberdinak ziren Oria eta Lasarte. Bakoitza bere aldetik joaten zen, bi herri balira bezala. Pikea zegoen bien artean. Lasarte euskaldunagoa zen Oria baino, Orian langile asko baitzegoen. Komunista asko omen zegoen Orian, eta 'la Rusia pequeña' deitzen zitzaion

17. Larrekoetxetik Buenos Aires auzora

- **Erref**: LAS-016/035
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:44:25. **Bukatu**: 00:45:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Larrekoetxe baserrian denbora gutxi egin zuen Rafaelek, segituan Buenos Aires auzoko etxe batera joan ziren bizitzera, sukaldea erabiltzeko aukerarekin. Gela bakarrean sartzen zen familia. Ondoren aitak etxea egin eta bertara joan ziren.

18. "Medikurik ez genuen ikusten!"

- **Erref**: LAS-016/037
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:45:55. **Bukatu**: 00:47:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Medikura oso larri egotean bakarrik joan ohi zen. Herriko medikua, Pablo Mutiozabal, Bar La Bodegan egoten zen, hor zuen bulegotxoa. Askotan garagardo hotza edatea gomendatzen zuen.

19. Errazionamenduko ogia

- **Erref**: LAS-016/039
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 00:48:00. **Bukatu**: 00:49:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Borobil formako ogia ematen zieten errazionamenduan, lodia eta gogorra. Bakoitzari bat ematen zioten. Ogi txuririk ez zuten ikusi ere egiten.

20. Kontrabandoa trenez

- **Erref**: LAS-016/040
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:49:38. **Bukatu**: 00:50:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Herritik pasatzen zen Nafarroatik zetorren trena. Bertan sartzen zuten gero estraperloan salduko zutena. Taloa jan ohi zuten estraperloan erosteko dirurik ez zutenek.

21. Hernaniko errota

- **Erref**: LAS-016/041
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:50:20. **Bukatu**: 00:51:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Taloa egiteko irina Hernaniko errotan xehatzen zuten.

22. Herriko dendak

- **Erref**: LAS-016/043
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:51:33. **Bukatu**: 00:52:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:
Lasarteko gozodendak, traperia, janari-dendak... Harategi bakarra zegoen.

23. Amonarekin mezara

- **Erref**: LAS-016/045
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:53:07. **Bukatu**: 00:54:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Igandero mezara joaten zen Rafael amonarekin. Sermoia ematean kikildu eta berriro bueltatuko ez zela esan zion amari.

24. Hileko lehen ostiralean, konfesatzera

- **Erref**: LAS-016/047
- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 00:54:23. **Bukatu**: 00:54:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Konfesatu egin behar izaten zuten hileko lehenengo ostiralean, Michelingo eskolako maisuak aginduta.

25. Ama Michelingo langile

- **Erref**: LAS-016/048
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:54:55. **Bukatu**: 00:57:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
43. urtean ama Michelinen lanean hasi zen. Gurpilei goma jartzen aritzen zen. Bizikleten tubularrak josten ere ibiltzen zen. Orokorrean ez zein lanpostuetan generoaren araberako bereizketarik egiten. Astakeria hutsa ziren lanpostu batzuk. Makinekin lan egiten hasi zirenekoa.

26. Ekoiztutako gurpil adina diru

- **Erref**: LAS-016/049
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:57:40. **Bukatu**: 01:00:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Zenbait lanpostutan (ekoizpenean) ekoiztutako produktuen araberako soldata ordaintzen zen, izan gizon edo izan emakume. Lan istripuak oso ohikoak ziren, baina prebetzio lan handia egiten zuten.

27. Michelinen hasieratik ordaintzen zitzaion Ogasunari

- **Erref**: LAS-016/050
- **Iraupena**: 0:01:38. **Hasi**: 01:00:20. **Bukatu**: 01:01:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Garai hartan oso enpresa gutxik ordaintzen zioten Ogasunari. Hori dela eta, soldatan murrizketa bat zuten Michelingo langileek, etorkizunean euren hoberako izan zen. Ordu extrak ere kotizatzen ziren.

28. Michelin eta 100 eguneko greba

- **Erref**: LAS-016/051
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 01:01:58. **Bukatu**: 01:04:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
76. urtean Michelin enpresako langileek 100 eguneko greba egin zuten. Soldata igotzeko eta lan ordutegia hobetzeko eskatzen zuten, eta lortu egin zuten. Greba egiten zuten langileak, askotan, bota egiten zituzten.

29. Grebako parte-hartzaile

- **Erref**: LAS-016/052
- **Iraupena**: 0:04:44. **Hasi**: 01:04:38. **Bukatu**: 01:09:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Gasteizen zegoela harrapatu zuen grebak. Gasteizen martxoak 3ko gatazkak ez zuen txiripaz harrapatu, hiru eugn lehenago itzuli baitzen Lasartera. Grebara batu zen eta nagusiak enpresara itzultzen utzi zion. Perez Carrasco delakoa zen grebaren bultzatzaileetako bat.

30. Piketeak fabrikako atean

- **Erref**: LAS-016/054
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 01:09:42. **Bukatu**: 01:12:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Piketeak jartzen ziren fabrikako ateetan, inori sartzen ez uzteko. Batzuetan atea libre zegoela ikusi eta lantegian sartzea lortzen zuten, han lo egin eta hurrengo egunean lana egiteko. Diru asko galdu zen 100 eguneko greba hartan, ekoizpena erabat gelditu baitzen.

31. Lana egiteko soldadutzarik ez

- **Erref**: LAS-016/055
- **Iraupena**: 0:04:22. **Hasi**: 01:12:05. **Bukatu**: 01:16:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
21 urterekin hasi zen Rafael Michelinen lanean. Aita besamotza zenez, aitaren ardura zuela justifikatu, lanean hasi, eta ez zen soldadutza egitera joan. Paperak egitea ez zen arraza izan, Frantzian jaio baitzen Rafael.

32. Aitak ezin lana topatu

- **Erref**: LAS-016/057
- **Iraupena**: 0:02:53. **Hasi**: 01:16:43. **Bukatu**: 01:19:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Aitak begi bat falta zuen, eta besamotza zen. Erbestetik itzulitakoan ez zuen lanik topatu. Etxe baten eraikuntzan lanean aritu zen, baina lan txiki batean. Haren desgaitasunak eta errepublikarra izateak lana aurkitzea zaildu zion. Gerrako desgaituen elkartea zegoen.

33. Franco herrira etortzean, jende mordoa martutenera

- **Erref**: LAS-016/059

- **Iraupena**: 0:00:32. **Hasi**: 01:19:48. **Bukatu**: 01:20:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Franco herrira joaten zenean, martuteneko kartzelan sartzen zituzten batzuk, bisitak irauten zuen bitartean.

34. Michelin militarizatuta

- **Erref**: LAS-016/060
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 01:20:20. **Bukatu**: 01:21:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Jende asko gerrara joan gabe gelditu zen, Michelin militarizatu egin zutelako. Industriak Lasarte salbatu du Rafaelentzat.

35. Herriko lantegirik garrantzitsuena: Michelin

- **Erref**: LAS-016/061
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 01:21:23. **Bukatu**: 01:22:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Michelin zen herriko lantegirik garrantzitsuena. Rafael bertan lanean hasi zenerako, 800 langile ziren. 3500 langile izatera heldu ziren ordea. Luzuriaga, Abrasivas.

36. Nondik etorri zen jendea Lasarteko industriara?

- **Erref**: LAS-016/063
- **Iraupena**: 0:03:14. **Hasi**: 01:23:23. **Bukatu**: 01:26:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
Espainia osotik etorri zen jendea Lasarteko industriara lanera. Egunerokotasunean ere txirrindan Aia eta Zarautz aldetik etortzen ziren asko. Zenbaitek euskaraz ikasten zuten baina, orokorrean ez.

37. Euskara gutxi entzuten zen kalean

- **Erref**: LAS-016/064
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 01:26:37. **Bukatu**: 01:29:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Herrian, kalean, ez zen euskararik entzuten. Ez boom industrialaren aurretik, ez ondoren. Golfak, zaldi-lasterketek... jende erdaldun asko erakarrtzen zuten.

38. Lasarte-Oriaren sorrera

- **Erref**: LAS-016/066
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 01:29:47. **Bukatu**: 01:32:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak

Laburpena:
Jende mordoa mugitu zen Lasarte-Oria udalerria sortzeko. Aurretik saiakerak egon ziren baina ez zuen emaitzarik eman. Donostia, Usurbil, Hernani, Urnieta eta Andoain ziren Lasarteko lurren jabe. Industria indartsua izatean ez zuten interesik udalerria sortu zedin. Ana Urtxuegia izan zen lehen alkatea, emakumea.

39. San Pedro eta Santa Ana

- **Erref**: LAS-016/068
- **Iraupena**: 0:03:26. **Hasi**: 01:34:40. **Bukatu**: 01:38:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Manuel 'Gure Etxekoak' Santa Ana parodia asmatu zuen. San Pedrotan gauza mordoa egoten zen, meza, herri kirolak, txirrinda-lasterketa, pilota partiduak, estropadak...

40. Sorgin dantza, Oriakoa

- **Erref**: LAS-016/070
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 01:40:30. **Bukatu**: 01:41:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Mutilak bakarrik ateratzen ziren. Orain, ordea, neskek ere parte-hartzen dute. Orduan emakumeak ez ziren tabernetara bakarrik sartzen.

41. Francoren kontrako propaganda

- **Erref**: LAS-016/072
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 01:41:52. **Bukatu**: 01:42:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
Fabrikan esku-paperak botatzen zituzten, Francoren kontrakoak.

42. Ikastola elizaren bitartez sortu zen

- **Erref**: LAS-016/074
- **Iraupena**: 0:04:15. **Hasi**: 01:43:17. **Bukatu**: 01:47:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastola elizaren bitartez sortu zen, Zuaznabartarrek bultzatuta. Lehenengo andereinoa etxe batean izan zen. Dozena bat ume joaten ziren hasieran.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-24

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com